

C200 – CUL22

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

10 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een gratis collectieve verzekering voor het vrijwilligerswerk

1

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een gratis collectieve verzekering voor het vrijwilligerswerk

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik beseft dat mijn vraag betrekking heeft op zaken die op het federale niveau worden besproken, maar het resultaat van die besprekingen zou wel eens een bijzonder nefaste invloed kunnen hebben op het Vlaamse vrijwilligerswerk en verenigingsleven. Daarom leek het mij gepast, mijnheer de minister, om de problematiek ook in deze commissie aan te kaarten.

Toenmalig staatssecretaris voor Overheidsbedrijven Tuybens werkte op het einde van de vorige federale legislatuur samen met de provincies een verzekering uit die vrijwilligers beschermt. De verzekering is er ook voor ad-hocinitiatieven, zoals vrijwilligers die in hun buurt iets organiseren – ik denk aan de feestcheques naar aanleiding van 11 juli – of vrijwilligers die door een bestaande organisatie worden ingezet voor bijkomende activiteiten, buiten de normale werking.

Die verzekering wordt gefinancierd via de winsten van de Nationale Loterij. Daarvoor werd in eerste instantie 850.000 euro en uiteindelijk 1 miljoen euro uitgetrokken.

Intussen zijn er federale verkiezingen geweest en is na veel bokkensprongen een nieuwe regering geïnstalleerd. De heer Reynders is nu bevoegd voor de Nationale Loterij, en we vernemen dat hij nu eenzijdig heeft beslist om de budgetten voor deze collectieve verzekering te schrappen, zonder dat daarvoor overleg werd gepleegd met de betrokken provincies.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de financiering voor deze collectieve verzekering geschrapt wordt? Heeft de federale minister hierover met u overleg gepleegd? Hebt u een idee van het aantal mensen of initiatieven dat vandaag gebruik maakt van de verzekering? De motivatie voor de schrapping zou immers zijn dat er geen gebruik wordt gemaakt van de verzekering. Kunt u inschatten wat de impact zal zijn op het budget van de betrokken verenigingen? Bent u bereid om bij de federale regering alternatieven aan te kaarten?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij sluiten ons aan bij de bezorgdheid van

de heer Van Malderen. Wij zullen alle instrumenten aanwenden waarover wij op dit ogenblik op het federale niveau beschikken, om de aangekaarte problematiek te counteren. Ik denk met name aan de houding van een regeringscommissaris of in allerlaatste instantie aan de handtekening van de premier die hiervoor nodig zou zijn.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Collega's, op 24 januari van dit jaar ondervroeg de heer Mahassine mij al over dit initiatief (*Hand.* VI. Parl. 2007-08, nr. C118, 1). In mijn antwoord gaf ik al impliciet aan de bui te zien hangen, maar dat het zo snel zou regenen, verbaast ook mij. Op de vraag van de heer Mahassine antwoordde ik toen: "Het is natuurlijk prachtig dat de federale overheid hiervoor middelen ter beschikking stelt, maar mijn medewerkers hebben de ontwerpers van dit systeem bij voorbaat gewezen op de voorspelbare problemen, onder andere de vraag naar duurzaamheid, naar de sluitende ontwikkeling van een praktische toepassing, enzovoort."

Ook ik verneem via allerlei onrechtstreekse bronnen dat deze middelen door minister Reynders, die bevoegd is voor de Nationale Loterij, niet meer zouden zijn opgenomen in de begrotingsbesprekingen. Hierover heeft minister Reynders geen voorafgaand overleg gepleegd met het Vlaamse beleidsniveau, maar ook niet met de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP), als vertegenwoordiger van het bestuursniveau dat in de eerste plaats met deze beslissing zou worden geconfronteerd. Ik spreek in de voorwaardelijke wijs, want de geruchten worden intussen bevestigd noch ontkend.

De VVP nam hierover op 18 maart contact op met het kabinet van minister Reynders, maar kreeg noch telefonisch noch via e-mail antwoord. Op 1 april drong de VVP via brief nogmaals aan op een duidelijk antwoord. Ook de Nationale Loterij loste niets. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk weet officieel nog nergens van. Uit contacten van mijn kabinet met het kabinet van minister Reynders blijkt dat er nog niets definitief beslist is. De besteding van de middelen van de Nationale Loterij voor 2008 wordt in principe op 18 april besproken op de federale ministerraad.

Naar verluidt zou het eventueel afschaffen van de ondersteuning van de collectieve verzekering mee ingegeven zijn door het feit dat het in het Franstalige landsgedeelte niet werkt. Dat het in Vlaanderen wel werkt, is dan blijkbaar niet belangrijk meer.

Uit recente informatie blijkt dat er voor alle Vlaamse provincies samen intussen ongeveer 4000 verenigingen een erkenning hebben aangevraagd. Als we een extrapolatie doen op basis van Limburgse cijfers, zou het om ruim 130.000 vrijwilligers kunnen gaan. Nu het systeem op de rails staat en steeds bekender wordt, groeien de aantallen. Als er inderdaad beslist wordt om niet langer in middelen te voorzien, getuigt dit van een anekdotische beleidsvoering waarvan opnieuw de verenigingen en het vrijwilligerswerk het slachtoffer dreigen te worden.

Ik wik mijn woorden, maar ik begin er stilaan van overtuigd te geraken dat de beste garantie voor een bloeiend vrijwilligerswerk is dat de federale overheid er haar handen van afhoudt. De fiscale aftrekbaarheid van jeugdkampen, de regelingen voor SABAM, de billijke vergoeding en de leurvergoeding, de wetgeving op vrijwilligerswerk en vele andere federale dossiers houden geen rekening met het verenigingsleven en vrijwilligerswerk in de verschillende gemeenschappen.

Collega's, er is inderdaad boosheid. Maar er is nog geen reden tot paniek, zegt het Steunpunt Vrijwilligerswerk op zijn website. De effecten zullen vandaag nog niet merkbaar zijn. Tot het midden van dit jaar gebruiken de provincies immers nog de middelen uit de begroting 2006. Het ging toen, voor de Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie samen, om 508.021 euro. Vanaf de zomer van dit jaar en wellicht nog tot een stuk in 2009 worden de middelen uit de begroting 2007 gebruikt, voor een Vlaams aandeel van 597.672 euro. Over deze middelen zijn er de koninklijke en ministeriële besluiten, net zoals een overeenkomst met de VVP. Het probleem is niet nijpend.

Een exacte inschatting van de impact op het budget van de verenigingen is moeilijk te maken, aangezien dit systeem pas halfweg 2007 van start ging en nog niet volledig op kruissnelheid is. Dexia, de verzekeraar aan Vlaamse kant voor de collectieve verzekering, biedt het product aan voor een prijs van 0,25 euro per 'verzekerde mandag'. Als we ervan uitgaan dat organisaties voor maximaal 100 mandagen een erkenning kunnen krijgen, betekent dit een onmiddellijke derving van maximaal 50 euro voor het organiseren van eenmalige activiteiten.

Een kanttekening die hier wel bij moet worden gemaakt, is dat de huidige collectieve verzekering het gevolg is van een openbare aanbesteding waarbij door prijszetting een lage prijs voor het product werd bekomen. Als organisaties na het afschaffen van de collectieve polis individueel een polis moeten aanschaffen, zal dat nooit tegen deze lage prijs kunnen. De verzekeraar kan in dat geval niet in risicospreiding voorzien en hanteert meestal een minimumprijs met een forfaitaire basis. In de praktijk zullen de verenigingen dus meer geld mislopen, en ze zullen bovendien voldoende op de hoogte moeten zijn van de markt van verzekeringen om een goed product te verkrijgen.

Op de vraag of ik alternatieven zal aankaarten, verwijs ik eerst ten gronde nog eens naar mijn antwoord van januari, in deze commissie. Ik gaf toen onder andere volgende elementen aan. De federale overheid zou zich beter niet rechtstreeks met deze materies bezighouden en de middelen en opdracht overdragen aan de gemeenschappen, ofwel – indien het echt niet anders kan – deze regelgeving ontwikkelen in voortdurend overleg met de betrokken gemeenschappen. Het zou goed zijn als minister Reynders zo snel mogelijk een uitspraak zou doen over de ambities voor de volgende jaren. Er is niet bepaald dat de Vlaamse Gemeenschap, als de Nationale Loterij geen initiatief meer zou nemen, de financiering van deze maatregelen overneemt. Het zou een slecht signaal zijn aan de federale overheid indien de Vlaamse overheid zich zou aandienen als een 'dépanneur'.

Concreet wil ik over de manier waarop de budgettaire afwikkeling verder moet gebeuren, vandaag geen uitspraak doen, een houding die ook de VVP inneemt. Het is niet meer dan normaal dat de federale regering eerst haar standpunt bepaalt. Ik wil wel dat hierover zo snel mogelijk duidelijkheid kan worden verschaft aan de steunpunten voor het vrijwilligerswerk, de verenigingen en vrijwilligers.

Ik heb in mijn antwoord niet verstoep dat ik veel moeite heb met dit soort handelingen. Een specifiek ondersteuningsbeleid voor verenigingen en vrijwilligers, dat per definitie duurzaam moet zijn, dreigt te eindigen als een eendagsvlug. Vooral het feit dat hier geen overleg aan voorafgaat, stoort me. Het huidige systeem heeft misschien zijn gebreken en zou bijvoorbeeld nog kunnen worden uitgebreid. Aangezien de huidige verzekering enkel voor tijdelijke, occasionele activiteiten geldt, zou bijvoorbeeld kunnen worden nagegaan in welke mate, aanvullend op het huidige initiatief en via de voorziene middelen, ook een financiële ondersteuning kan worden geboden voor het meer gestructureerde en georganiseerde vrijwilligerswerk, dat thans geen gebruik kan maken van een collectieve verzekering.

Collega's, het regeerakkoord van de nieuw aangetreden federale regering stelt: "De regering streeft een versterking van het sociaal weefsel na, onder meer door het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk. In overleg met alle betrokken overheden werkt ze verder aan administratieve vereenvoudiging en de toegankelijkheid van collectieve verzekeringspolissen voor vrijwilligerswerk. Ze werkt aan een duidelijk omschreven statuut, ook op het fiscale vlak.

Een maand na dit regeerakkoord en zonder voorafgaand overleg dit systeem afschaffen, zou – op zijn zachtst gezegd – geen consequent signaal zijn. Gelet op het regeerakkoord ben ik in blijde verwachting dat men het systeem zal voortzetten en verder uitwerken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Heel wat mensen die aanvragen of plannen hebben, zullen samen met mij gerustgesteld zijn dat het systeem minstens nog een werkbare periode blijft bestaan, zelfs als er op het federale niveau geen of een negatieve beslissing genomen wordt.

Ik neem akte van het feit dat er hoegenaamd geen overleg gepleegd werd met de verantwoordelijken voor het verenigingsleven. Dat is geen toonbeeld van goed bestuur.

Ik noteer dat de motivatie voor de schrapping niet klopt. U zegt immers dat er nu al 130.000 vrijwilligers beschermd zouden zijn.

De federale communicatie is bovendien zeer gebrekkig. Men heeft nog niet eens de beleefdheid om op herhaalde vragen van de VVP of van de koepels van het vrijwilligerswerk te antwoorden.

Ik onthoud vooral dat men zeer kort van geheugen is. Op dag één sluit men een regeerakkoord af waarin letterlijk en rechtstreeks wordt verwezen naar dit soort verzekeringen, om dan een paar weken later een beslissing te nemen die daartegen indruist. Ik ben het met u eens dat de Vlaamse Regering niet telkens moet reageren op dergelijke bokkensprongen. Zij moet niet telkens optreden als brandweerkorps en trachten de nood te lenigen.

Ik neem akte van uw voorstel om de bestaande regeling eventueel uit te breiden om het draagvlak en het werkgebied te vergroten, ook buiten degenen die vandaag reeds gedekt zijn. Ik hoop met u dat dit onzalige voorstel finaal wordt geschrapt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
